

Handläggare
Kristin Lindgren
Antikvarie, Stadsmuseet
Kulturmiljö

Till
Stadsbyggnadskontoret

Charon 2, Kornhamnstorg 6, Gamla stan Uppsättning av skylt, Sbk dnr 2026–03982

Synpunkter på föreslagna åtgärder

Stadsmuseet anser att en belyst skylt är olämplig på den aktuella fasaden och mot Kornhamnstorg, ett torg med höga kulturhistoriska värden. Detta har även stöd i tilläggsplanen TDp 2001-1288-54 där det framgår att skyltåador ska undvikas helt. Stadsmuseet bedömer att likadan skyltning som mot Mälartorget är möjlig, men utan belysning. Placering med mera ska följa tilläggsplanens riktlinjer. En belyst skylt bedöms som ovarsam mot fasaden mot Kornhamnstorg, samt inte anpassad efter torgrummets höga kulturhistoriska värden och riskerar att bidra till ett förvanskande av torget som allmän plats samt innebära negativ påverkan på kulturmiljön som helhet.

Föreslagna åtgärder

Uppsättning av skylt "Gamla Stans fisk, ostron, strömming, matsal", Charon 2, Kornhamnstorg 6 i Gamla stan.

Historik och nuläge

Namnet Kornhamn – *Kornhaffn* – finns belagt år 1427, men sägs ha varit i bruk under hela medeltiden. Som namnet antyder lossades här i första hand spannmål, som därefter mellanlagrades ovanför kajens östligaste del, på den öppna plats som då benämndes Korntorget. Efter att inledningsvis ha bebyggts med uthus i sten och stenkorsvirke, som stall och vagnshus, uppfördes från och med 1600-talets mitt och in på 1700-talet större bostadshus utmed Kornhamnstorg, ägda av förmögna köpmansfamiljer. I sydväst stod tomterna motsvarande kvarteret Charon under vatten ända fram till 1680-talet. Byggnaden på Charon 2 uppfördes år 1857 efter ritningar av J.F. Åbom.

Stadsmuseet har tagit fram en kulturmiljöanalys för Mälartorget–Kornhamnstorg (2024, KUL 2024/258) på uppdrag av trafikkontoret, Stockholms stad. I den beskrivs torgets historik, nuläge och kulturhistoriska värden grundligt. Här ges en kort sammanfattning, mestadels utifrån rapporten.

Kulturhistoriskt värde

Gamla stan i Stockholm med Riddarholmen inrymmer Sveriges viktigaste bestånd av stadsbebyggelse i sten, från medeltid till 1800-tal. I både nationellt och europeiskt perspektiv är Gamla stan ett av de bäst bevarade stadshistoriska monumenten med kontinuitet i bebyggelsen. Fastigheter i Gamla stan har ett givet högt kulturhistoriskt värde, både genom att ingå i den gamla stadsplanestrukturen och genom dess avläsbarhet av äldre byggnadsskick och ideal. Såväl områdets fastigheter som offentliga rum har en lång historia med rika ingångar till berättelser om huvudstadens livsmiljöer och framväxt.

Kornhamnstorg som miljöer har ännu inte klassificerats av Stadsmuseet. I Stadsmuseets kulturmiljöanalys för Kornhamnstorg och Mälartorget framgår att bland annat:

”Torgen har stora kulturhistoriska värden ur en rad olika aspekter. De utgör helhetsmiljöer i huvudstadens riksintressanta hjärta. Kornhamnstorg är ett av stadens äldsta kvarvarande torg. Platserna berättar om historiska handelsmönster, transportvägar och socialt liv i Stockholm. Torgen är viktiga allmänna ytor, och utgör historiska mötesplatser med betydande symbolvärden. Deras framträdande läge i stadslandskapet utgör i hög grad en viktig komponent i de kulturhistoriska värdena, och bidrar till att skapa förståelse för Stockholms historiska framväxt. Torgen berättar om hur skiftade förutsättningar och stadsbyggnadsideal satt sin prägel på huvudstadens äldsta bebyggelseområde.

Genom sitt läge illustrerar platserna inte minst vattnets historiska betydelse för stadens utveckling och här förmedlas kunskap om Stockholms hamnverksamhet och sjöburna handelskontakter. Platserna illustrerar också hur stadens centrala delar under 1800- och 1900-talen anpassades till nya kommunikationsmedel. 1960-talets åtgärder som ännu präglar torgen har stora kulturhistoriska värden som ett uttryck för den tidens ideal inom arkitektur och landskapskonst. Gestaltningen är av hög kvalitet i både form och använda material. Bebyggelsen som inramar torgen ger dem ett helt avgörande och pedagogiskt tydligt historiedjup.”

I övrigt är bebyggelsen i Gamla stan, inklusive byggnaden på fastigheten Charon 2 markerad med blått av Stadsmuseet på stadens kulturhistoriska klassificeringskarta. Detta innebär att Stadsmuseet har bedömt att fastigheten med bebyggelse är synnerligen kulturhistoriskt värdefull. För blåmarkerad bebyggelse kan 8 kap. 13, 14 och 17 §§ plan- och bygglagen (PBL) tillämpas, vilket

innebär att bebyggelsen inte får förvanskas, att underhållet ska anpassas till omgivningens karaktär och byggnadens kulturhistoriska värden, att underhållet ska utföras så att de särskilda värdena bevaras, att ändringar ska utföras varsamt och med hänsyn till byggnadens karaktärsdrag samt med tillvaratagande av byggnadens kulturhistoriska värden. Förvanskningförbudet gäller även för allmänna platser.

Planbestämmelse

Enligt detaljplanen *Staden mellan broarna*, Pl. 7800 är Gamla stan ett kulturresevat med särskilda bestämmelser. I Gamla stan får inga åtgärder vidtas som minskar bebyggelsens eller markens kulturhistoriska värden.

I tilläggsplanen för Gamla stan, TDp (2001-12188-54) anges bland annat att ”Skyltlådor, stora belysta skyltytor och lysande taks skyltar undviks helt”.

Riksintresse för kulturmiljövården

Gamla stan, inklusive den aktuella fastigheten, ingår i riksintresset Stockholms innerstad med Djurgården [AB 115]. Områden som på grund av sina speciella förutsättningar är av nationellt intresse kan pekas ut som riksintressen, enligt 3 kap. 6 § miljöbalken.

Kulturmiljölagen

Fastigheten ingår i en registrerad fornlämning med beteckningen L2015:7789 stadslager (RAÄ Stockholm 103:1). Det är ett kulturlager som ungefär motsvarar Stockholms utbredning vid 1600-talets mitt där avfall och rester från medeltiden och 1600-talet kan påträffas. Fornlämningar har ett särskilt skydd enligt 2 kap. kulturmiljölagen (1988:950). Enligt kulturmiljölagen krävs samråd med länsstyrelsen om fornlämningar påverkas av ett planerat arbetsföretag.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Kristin Lindgren, Byggnadsantikvarie	2026-06-03